

Öppet brev till Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten och Livsmedelsverket.

Det har kommit till vår kännedom att extremt höga halter av kvicksilver har uppmätts i Koster-Väderöfjorden. Halterna var så höga att de enligt både svensk och norsk klassificering vida överstiger den allvarligaste nivån.

Vi ställer därför frågan till våra svenska myndigheter – vilka åtgärder har tagits och kommer att tas för att utreda vad som hänt, och att säkerställa att det inte händer igen?

Under 2022 och 2023 satte forskare från projektet LIFE *Lophelia** ut sedimentfällor som samlar upp sjunkande sedimentpartiklar i vattnet. Prover togs vid flera tillfällen bland annat för analys av tungmetaller. Prover från perioderna januari-september 2022 och från 2023 hade normala bakgrundsvärden av kvicksilver. Däremot var halterna av kvicksilver i de prover som togs under perioden oktober till december 2022 upp emot 10 000 gånger högre än bakgrundsvärden**. Prover togs på flera platser och man noterade en nord-sydlig gradient, från Tisler och Säcken till Väderöarna, med högst värden längst norrut.

Under samma period som de höga halterna uppmättes pågick ett muddringsarbete i Borgs hamn i Fredrikstad, Norge. En polisanmälan gjordes av Länsstyrelsen i Västra Götaland men förundersökningen har lagts ner, då det inte gick att fastställa att de höga halterna beror på muddringen.

Det är väl känt att det historiskt har släppts ut bland annat kvicksilver från trä- och pappersindustrin utmed Glomma och att höga halter koncentrerats i sedimenten över tid. Vi vet också att vatten från Glomma som rinner ut i havet kan spridas en bra bit söderut, inte minst in i Sveriges artrikaste marina miljö, Kosterhavets nationalpark. Förutom att höga halter av kvicksilver kan påverka känsliga ekosystem så kan det också utgöra en hälsofara för människor. Vi vet i dag inte hur höga halter av kvicksilver som fisk och skaldjur fångade i norska och svenska vatten innehåller.

Att utreda vad som hänt och säkerställa att det inte händer igen är en gemensam angelägenhet för både Sverige och Norge som bör tas på största allvar.

Vi önskar svar på följande frågor:

1. Var kommer utsläppen ifrån?
2. Hur höga halter finns i sediment och levande organismer i dag?

Och inte minst:

3. Hur säkerställer vi att detta inte händer igen?

Eva Marie Rödström, ordförande
Naturskyddsforeningen Strömstad

* LIFE *Lophelia*: <https://www.lifelophelia.se>

**Bakgrundsvärden: SGU-rapport 2022:08, Diarie-nr: 35-1370/2021.